

Kuidas hinnata äriprojektide väärtust

Iga äriees puutub aeg-ajalt kokku mõne ettevõtmisega, mis nõuab raha. Investeerida tasub aga ainult väärtuslikesse projektidesse. Kuidas saaks kindlaks teha projektide tasuvust ja hinnata nende väärtust?

Väärtuslik äriprojekt on selline, mis suudab genereerida rohkem kapitali, kui sinna investeeritakse. Projekti tasuvuse hindamine on komplitseeritud, kuna aegade jooksul kujunevaid rahavooge tuleb hinnata nende nüüdisväärtuses. Miks ei võiks projekti tulemi hulka arvata tegelikke ehk nominaalse väärtusega rahavooge? Põhjus peitub raha ajaväärtuses: tulevikus tekkiva rahavoo, ja selle nüüdisväärtuse vahe näol on tegemist “alternatiivikuluga”; see on justkui saamata jääv tulu, mille ettevõtja võiks teenida, kui ta investeeriks rahavoo nüüdisväärtusega võrdse summa täna.

Oletame, et meil on võimalik paigutada raha projekti, mis toob järgneval viiel aastal sisse 100 kuni 500 tuhat eurot. Algse investeeringuna nõuab projekt 1 miljon eurot. Esimene ülesanne on leida **kapitali hind**. Kui oletada, et algsest investeeringust pool saadakse laenuna (intress on 10%), ja teise poole annab ettevõtja ise (lootes selle pealt teenida vähemalt 20% aastas), saame kapitali hinnaks 15%. Järgnevalt tuleb kokku panna projekti rahavoogude muster ja rehkendada nüüdisväärtused (vt tabel):

Aasta	Rahavoog	Nüüdisväärtus	Valem
1	100 000	86 957	$100\,000 / (1+0.15)^1$
2	200 000	151 229	$200\,000 / (1+0.15)^2$
3	300 000	197 255	$300\,000 / (1+0.15)^3$
4	400 000	228 701	$400\,000 / (1+0.15)^4$
5	500 000	248 588	$500\,000 / (1+0.15)^5$
		912 730	

Rahavoogude nüüdisväärtused annavadki kokku projekti poolt genereeritava tulemi, mida tuleb võrrelda algse investeeringuga. Nagu näeme, ei ole antud ettevõtmine tasuv, kuna selle väärtus on negatiivne: $912\,730 - 1\,000\,000 = -87\,270$ eurot. Samas, kui kapitali hind oleks madalam, muutuks projekt tasuvaks. Kapitali hinnale avaldab suurimat mõju ettevõtmisega seotud risk.

Praktiliste äriprojektide puhul ei ole rahavoogude mustrid tavaliselt nii lihtsad; tulude ja kulude nüüdisväärtuste rehkendamine on keerukam.. Suurt rolli mängib ka määramatus.

Armin Laidre
 NetEkspert OÜ
 konsultant
www.netekspert.com